

ОСОБЛИВОСТІ СПРИЙНЯТТЯ ГУМОРУ ЖІНКАМИ, ЩО СТРАЖДАЮТЬ НА ПСИХІЧНІ РОЗЛАДИ

Дослідження почуття гумору в сучасній психології набувають все більшої популярності. На заході ця робота ведеться давно, накопичений масив емпіричних даних. У вітчизняній психології ця область досліджень тільки зароджується.

Інтерес до досліджень почуття гумору психічно хворими обумовлений поширеною думкою про те, що його порушення можуть мати неабияку діагностичну значимість. Сприйняття гумору є унікальним феноменом, в якому наочно виявляється єдність інтелекту і афекту. Припускають, що порушення почуття гумору дозволяє проводити тонку діагностику на ранніх стадіях захворювання. Однак, незважаючи на практичну значимість подібних досліджень для клінічної практики, досі емпіричних даних в цій області вкрай мало.

Існуючі в науковій літературі дані, дозволяють визначити такі концептуальні положення теорії розладу почуття гумору. Розлад почуття – це відсутність, зниження або втрата почуття гумору, обумовлена психічним розладом або порушенням психічного розвитку. Почуття гумору, якщо прийняти таке його розуміння, може зовсім не розвиватися при деяких видах патології або істотно страждати при зниженні мислення, інтелекту та емоційній збідненості, зокрема, при депресії, дисфорії, епілепсії і взагалі органічних процесах, а також шизофренії. Динаміка втрати почуття гумору має такі тенденції. На початку, імовірно, пацієнти втрачають здатність самостійно бачити гумористичні аспекти проявів власного Я, повідомлень, відеюючих, але ще можуть реагувати на гумор інших людей, розуміти, відчувати його. Потім вони втрачають здатність реагувати на гумор інших людей, наприклад, перестають розуміти жарти, комічні сторони своєї власної поведінки. При цьому пацієнти залишаються байдужими до того, що іншим людям здається кумедним, вони втрачають раніше властиву їм здатність жартувати над собою. В основі втрати зазначених здібностей лежить, як правило, порушення процесу мислення, зокрема його критичності. Нарешті, настає такий момент, коли пацієнти тільки буквально, поза існуючого контексту розуміють образні повідомлення, ображаються на жарти в свою адресу і, проявляють озлобленість, готовність до висміювання. Окрім втрати почуття гумору, його патологія часто проявляється в загостренні емоційних реакцій і орієнтації хворого лише на вузьких аспектах життя, які відповідають патологічним потребам.

Виходячи з актуальності даної проблематики нами заплановано проведення емпіричного дослідження почуття гумору жінок з психічними розладами. Мета дослідження полягає у встановленні проявів психопатології гумору жінок з різними діагнозами порівняно із здоровою вибіркою. Для вирішення поставленого завдання нами були застосовані проєктивні методики, зокрема тест Шмелева А. Г. і Бабіної В. С.

Науковий керівник: Сечейко О.В., к. психол. н., доцент